

ЖУРНАЛІСТСЬКЕ РОЗСЛІДУВАННЯ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Петрова Т., учень
Конотопська міська гімназія

Журналістське розслідування – вид журналістики, результатом якої є матеріал, що ґрунтується на власній роботі журналіста, оприлюднює факти, які намагаються приховати від громадськості і які свідчать про порушення її прав; указує на суттєві проблеми соціуму, узагальнюючи отриману інформацію, а не обмежуючись висвітленням окремого інциденту. Журналістське розслідування є найскладнішим і чи не найпрестижнішим із журналістських жанрів, який грає на аналітичному й емоційному реєстрах сприйняття. І. Михайлин, В. Здоровега, В. Різун зазначають, що в Україні журналістське розслідування використовується недостатньо. У цьому ми пересвідчилися, аналізуючи сучасну загальноукраїнську та місцеву пресу, - це й обумовлює актуальність розвідки.

Окремі матеріали, що претендують на це жанрове визначення, мають істотні вади: тема не є актуальною, матеріал не пов'язаний із таємницею, зібрані факти не піддані дослідженню, відсутні коментарі звинуваченої сторони, не висвітлені окремі факти, наявна тенденційність у викладі тощо, - хоча б один із цих факторів зводить нанівець розслідування, і це проблеми недотримання стандартів у журналістиці. О.С.Хоменок, О.Бурмагін, К.Іванова, вважають, що журналістське розслідування лише тоді вважається успішним, коли є можливість досягти мети публікації. З огляду на цей критерій чимало тем розслідувань можна одразу оцінити як неперспективні через недостатню демократизацію суспільства, заангажованість преси, що, на нашу думку, становить основні проблеми в галузі журналістського розслідування.

Журналістські розслідування в сучасній Україні відображають дійсність на зрізі гострих політичних, економічних, моральних зрушень, присвячені пошукам рішення актуальних проблем: злочинність, корупція, наркоманія тощо. При всьому розмаїтті тем їх об'єднує наявність «кричущих» фактів, аналітичний погляд на те, що відбувається, відкритість авторської позиції. Ще років 5 тому розслідування ЗМІ в Україні часто зводилися до публікацій компромату, замовних матеріалів. Сьогодні ситуація змінюється завдяки розвитку цивілізованих форм демократії, поступово зникають політичне кілерство та «брудні технології» піару. Сучасний стан жанру дозволяє виявити позитивні тенденції подальшого існування.

Цей жанр украй необхідний Україні, адже існує забагато «закритих зон», які потрібно відкривати, аби не дати злочинцям діяти безкарно, аби долати негативні явища. Інформаційних приводів для розслідування не бракує в жодному суспільстві: банкрутство потужних фірм, банків, економічні злочини, раптовий спалах цін на той чи інший товар, миттєве збагачення певного політичного діяча, питання лобізму чи інших інтересів.

На думку С. Вайнберга, будь-який журналіст може працювати в жанрі розслідування, для цього потрібна допитливість, бажання боротися з несправедливістю й скептицизм. Ми додаємо до цього переліку також почуття соціальної відповідальності.

Керівник: Юрченко Т. О., *учитель*

1. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – Львів, 2008. – 272 с.
2. Михайлин І. М. Основи журналістики: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 496 с.
3. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. – К., 1999.